

ZORGCONFERENTIE 'DE KLOOF TUSSEN JEUGD- EN VOLWASSENENZORG IN MIDDEN-HOLLAND', 25-11-2010

Algemeen

Er hebben zich 93 mensen ingeschreven. Bijvoorbeeld een huisarts, mensen van de reclassering, politie, Brijder en Eleos. Het onderwerp leeft blijkbaar.

Inleiding

Petra van Buren, directeur van Zorgvragers Organisatie GGZ Midden Holland (ZOG MH), opent de middag. 'Wij willen al jaren iets met jeugd doen. Het is voor ons achtergebleven terrein.' Eigenlijk zijn er twee kloven: de kloof van zorg tot 18 jaar naar de volwassenenzorg en de kloof tussen de instellingen van de jeugdzorg en de volwassenenzorg. Van Buren: 'Het doel van deze middag is elkaar te leren kennen en een begin te maken de twee terreinen te verbinden.'

Ed Ram is de dagvoorzitter. Hij vertelt dat er jeugd van de cliëntenraad GGZ Kinderen en jeugd zouden zijn, maar deze hebben helaas op het laatste moment afgezegd. Wel wordt van één van hen een kort stukje voorgelezen over herstel door Jenny de Jeu, ondersteuner cliëntenraad GGZ K & J. 'Met het woord alleen al heb ik moeite. Als ik nu hersteld ben, impliceert dat ik ergens *van* hersteld ben – van een ziekte of een gekte, of hoe men het wil noemen, in ieder geval van iets dat afwijkt.' Om vervolgens hoog op te geven van een superpsychiater: een mens. 'Een mens met levende, serieuze ogen, een vrouw met onbespierde handen die daar maar in je schoot lagen, zonder verwachting, zonder oordeel.'

Dvd's

Er worden 2 dvd's vertoond. Eerst een DVD met korte presentaties van twaalf organisaties die voor de jeugd werken, zoals MEE, GGZ Kinderen en Jeugd, MHR, Vierstroom, Bureau Jeugdzorg, Stek, Horizon, Kwadraad, de Banjaard, ASVZ, GGD Hollands Midden Opvoedbureau Midden Holland. Ed Ram stelt samen met de zaal vast dat een aantal organisaties de andere instellingen wel kent. Maar kennen is niet altijd hetzelfde als de telefoon pakken en overleggen. Opvallend is dat Curium niet op deze DVD staat, iemand uit de zaal legt uit dat dit een behandelorganisatie is alleen overdag behandeling plaatsvindt. Vervolgens wordt de, net nieuwe, volwassenenzorg-DVD vertoond. Hierop staan twaalf organisaties, waaronder het Vrouwenopvangcentrum, Siriz, het Leger des Heils, Reakt, GGZ MH, Kwintes, Reakt, Zorgbelang ZH, Eleos, ZOG MH.

Forum

Ed Ram vraagt de zaal of er een kloof bestaat tussen jeugd- en volwassenenzorg. Het antwoord is ja. Er wordt ook samengewerkt, maar er is nog een grote stap te maken. Er is vaak geen tijd om samen te werken en ook geen geld.

Na de pauze neemt wegens blijde familie-omstandigheden Petra van Buren het dagvoorzitterschap van Ed Ram over.

Zij presenteert het forum, dat bestaat uit: Wies van den Nieuwendijk (Ypsilon en moeder van een kind met psychische problematiek), Frits Frencken (leidinggevende GGZ Midden-Holland, onderdeel van Rivierduinen), Harry Kokhuis (directeur GGZ Kinderen en Jeugd van Rivierduinen), Peter Versteeg (teamleider Bureau Jeugdzorg Zuid-Holland), Jenny de Jeu (ondersteuner Cliëntenraad GGZ Kinderen en Jeugd van Rivierduinen).

Petra van Buren vraagt het forum hoe groot de kloof is.

Jenny de Jeu: 'Wij hebben als raad geen signalen dat er een kloof is en de raad in de volwassenenzorg ook niet. We gaan het wel nader onderzoeken.'

Peter Versteeg: 'Iedereen is teveel in zijn eigen hokje aan het werken. Vroeger ging men meer buiten de gebaande paden. Zoals op de dvd te zien was, zijn er veel organisaties. Het is ingewikkeld om die allemaal te laten samenwerken. Wij signaleren verkokering en zouden ontkokering toejuichen. De verschillende bestuurs- en financieringsstromen bemoeilijken dat.'

Frits Frencken: 'Er zijn kloven, maar er is ook samenwerking. Met onder meer Kwintes en Raekt werken wij samen in het KEP team bij eerste psychosen. Dat loopt als een zonnetje.'
Harry Kokhuis: 'Wij hebben zowel volwassenen- als jeugdzorg in huis. Dat scheelt enorm.'
Wies van den Nieuwendijk: 'Mensen komen lang niet altijd langs de huisarts heen. Ik zeg altijd: psychiatrie is een hobby van de huisarts of niet. In veel gevallen helaas niet. Er is winst te behalen bij een goede begeleiding tijdens de eerste psychose. Als die jaren onbehandeld blijft, kan de schade groot zijn.'

Wachttijden

Er wordt kort gesproken over de wachttijden. Bij Rivierduinen Kinderen en Jeugd is de wachttijd afgenomen van negen naar twee maanden. Maar er komen grote bezuinigingen aan. De zorgverzekeraars willen dat meer kinderen behandeld worden in kortere tijd, terwijl de problemen ernstiger zijn.

Waar op letten bij overgang jeugd naar volwassenen

De cliëntenraad Kinderen en Jeugd van Rivierduinen heeft op een rij gezet wat van belang is bij de overgang van jeugd naar volwassenen. Jenny de Jeu: 'Voor het welslagen van de behandeling moet er een klik zijn tussen hulpverlener en cliënt. Cliënten willen niet dat ze alles opnieuw moeten vertellen als ze overstappen naar volwassenenzorg. Als de cliënt het graag wil, zou het mogelijk moeten zijn dezelfde hulpverlener te houden. Ook is het prettig als de cliënt in hetzelfde pand kan blijven, waar hij of zij zich al vertrouwd voelt. Verder moet rekening gehouden worden met ieders specifieke wensen.'

Registratie zwerfjongeren

Wat tot nu toe niet goed ging, was de registratie van zwerfjongeren, vertelt Petra van Buren. Onder het platform openbare geestelijke gezondheidszorg valt daarom tegenwoordig een werkgroep zwerfjongeren. Volgens de officiële cijfers waren er 25 zwerfjongeren, maar in het Kompas van het Leger des Heils sliepen soms al dertien zwerfjongeren in één nacht. Petra van Buren, die trekker is van het project: 'De registratie is nu strak neergezet en we hopen dat dit verbeterd'. We zijn ook bezig een jongerenopvanghuis van de grond te krijgen.'

Licht verstandelijk beperkt

Een vrouw uit de zaal merkt op dat licht verstandelijk beperkte jongeren na hun achttiende niet meer verplicht zijn hulp te aanvaarden en dat dan vaak problemen ontstaan. 'In het Dordtse volgen we deze jongeren in het speciaal onderwijs. De jeugd- en volwassenenzorg en de scholen bieden extra begeleiding aan bij het gaan werken. Dat is een succes.'

Thuiszitters

De Cliëntenraad GGZ Kinderen en Jeugd van Rivierduinen heeft het probleem van de thuiszitters onder de aandacht gebracht. Thuiszitters zijn leerplichtige jongeren met psychische problemen die niet meer naar school gaan. Ze hebben dit laten onderzoeken. Jenny de Jeu: 'Niemand had overzicht over het geheel. Dat is er nu wel weer. Er zijn zelfs Kamervragen over gesteld. In Leiden werken de instanties nu samen. In Gouda komt ook een ronde-tafel-gesprek.'

Kloof

Samen met de zaal stelt Petra van Buren een lijst op met zaken die de kloof in stand houden:

- Wachtlijsten.
- Geen casemanager.
- Elkaar niet kennen.
- Verschillende financieringsstromen.
- Indicatiestelling.
- Ontbreken van cliëntenperspectief.

- Niet gehoord worden van ouders (niet één gezin, één plan).
- Cultuurverschillen tussen jeugd- en volwassenenzorg.
- Wet- en regelgeving.
- Marktwerving.
- Concurrentie.

Opgemerkt wordt dat er verschillende samenwerkingsinitiatieven zijn, maar deze worden niet geregistreerd. Van Buren: 'Het zou goed zijn als deze initiatieven op één website komen.'

Zorg Advies Teams

Harry Kokhuis: 'De Zorg Advies Teams in het voortgezet onderwijs zijn signaleringsplekken.' Er wordt vastgesteld dat de samenwerking tussen scholen en instellingen steeds beter gaat. Wel is het lastig dat er verschillende financieringsstromen zijn. Jeugdzorg wordt bijvoorbeeld door de provincie betaald, de Centra voor Jeugd en Gezin door het ministerie van VWS en andere organisaties door de zorgverzekeraar.

Meer samenwerking

Peter Versteeg is groot voorstander van meer samenwerking. 'Ik zit soms om de tafel met een aantal mensen dat bij hetzelfde gezin betrokken is. Soms denk je: hebben we het over hetzelfde kind?'

Samenwerking financieel belonen

Jenny de Jeu: 'Het overstijgende belang is de cliënt. Een organisatie moet het zeggen als iemand beter af is bij de burens. Je moet met veel dingen bij dezelfde organisatie terecht kunnen. Niet dat een jongere zijn verslaving bespreekt met de één en zijn schulden met de ander.' De Jeu stelt voor dat financierders vaker samenwerking financieel belonen.

Regie

Een man uit de zaal vindt dat één overheid de regie moet krijgen, ook financieel.

Eigen ervaring

Een vrouw zegt: 'Ik ervaar de kloof op zorgniveau. Ik ben moeder van een pleegkind en van een kind met een psychische handicap en dyslexie. Ik heb te maken met tien instellingen voor jeugd, terwijl wij een gezond gezin zijn en zelf de wegen weet. Ik moet nu weer een aantal organisaties bij elkaar krijgen om te kijken: wat heeft dit kind nodig en hoe gaan we dat regelen. Dat wordt een enorme klus.'

Beginnen bij inhoud

Frits Frencken: 'We moeten niet beginnen bij de financiering, maar bij de inhoud. Vandaar uit kijken we hoe we de bureaucratie kunnen slechten.'

Contracten

Een man uit de zaal verzucht dat er soms maanden overheen gaan voordat de onderlinge contracten rond zijn. 'Vereenvoudig die contracten en maak één standaardcontract.'

Kosten-batenanalyse

Iemand anders oppert kosten-batenanalyse te maken die laten zien wat de winst is van samenwerking en die aan de financier te overhandigen.

Indicatie per systeem

Een vrouw zegt dat indicaties tot nu toe per persoon gesteld worden, maar soms beter per systeem gemaakt kunnen worden. In Leiden schijnt de maatschappelijke opvang hier al mee bezig te zijn.

Huisarts

Een huisarts: 'Mij valt op dat zorgvragers contacten hebben met allerlei instanties, terwijl ik van niets weet. Ik hoor ook wel eens dat huisartsen niet beschikbaar zijn, maar ik zou zelf graag op de hoogte zijn.'

Samenwerkingsprijs

Harry Kokhuis komt tot slot met een idee: 'Maak geld vrij voor samenwerking en laat de ZOG MH volgend jaar een samenwerkingsprijs uitreiken!'

Petra van Buren hoopt dat deze middag weer een hoop duidelijk heeft gemaakt en dat de jeugdzorg en volwassenenzorg elkaar wat beter hebben leren kennen. Ook hoopt ze dat iedereen blijft voor de netwerkmarkt en publieksmarkt aansluitend aan deze conferentie. We hopen dat deze middag een aanzet heeft gegeven aan meer aandacht voor de jeugd en dat we zullen kijken naar een vervolg hierop om zaken die vanmiddag besproken zijn op een hoger plan te brengen. Ook dankt iedereen voor zijn haar bijdrage en deelname aan deze conferentie.